

дейността на турският държавник, са заклеимени като „предатели“, „мекерета“, „блюдолизци“, „подлеци“, „черни души“. Образът на Мидхат паша е дотолкова демонизиран, че го обвиняват дори в отровителство. Според в. „Български глас“ той е отровил султан Абдулазиз, а по-късно от същата бавнодействва отрова е дал и на султан Абдулхамид. Състоянието на турския владетел е критично, защото отровата е толкова коварна, че и най-опитните лекари не ще могат да го спасят²¹.

Последните известия за Мидхат паша, поместени в български вестник, са във връзка със съдебния процес от 1881 г., на който той е подсъдим по обвинение в съучастничество в убийството на султан Абдулазиз през лятото на 1876 г. Процесът е проследен подробно на страниците на пловдивския в. „Марица“. Вестникът очаква по време на съдебното дирене да бъде разбулена „една от великите потайности на сарая“, а убийството е определено като „едно от най-великите престъпления, извършено в наше време над един монарх“²². В броевете си от 9 юни до 21 юли 1881 г. вестникът подробно информира читателите си за развоя на процеса, за издадените смъртни присъди, за амнистията на султан Абдулхамид и изпращането на осъдените в арабската крепост Таиф. В статиите няма дори и загатнато съчувствие към съдбата на осъдените, към хората, за които се застъпват много видни европейски политици и общественици.

След последните съобщения за отпътуването на Мидхат паша към Таиф, българската преса сякаш затваря последната страница от живота му, за нея той вече е човек от миналото, от това минало, което българите искат завинаги да загърбят.

Тонът, с който българските възрожденски издания отразяват дейността на Мидхат паша, изцяло зависи от техните конкретни политически задачи. Проправителствените и умерените вестници възхваляват неговата реформаторска дейност. Нерядко, за по-голяма убедителност, се позовават на европейски издания, които обявяват Мидхат паша за единствения възможен спасител на империята, за турския Петър Велики. Съвсем противоположно е мнението на емигрантските вестници, изразяващи позициите на революционно настроените емигрантски среди. За тях Мидхат паша е представител на света, който трябва да си отиде, той е олицетворение на врага. Мидхат паша е един от основните играчи на турското правителство, а идеите му за реформиране на държавата го правят особено опасен, затова емигрантският печат си поставя за цел да го елиминира. И тъй като словото е главното оръжие на публициста, използваната езикова лексика е изцяло подчинена на тази цел. Фразите, описващи Мидхат паша и неговата дейност, са изпълнени с убийствен сарказъм, използват се безпощадни епитети. Той е обект на яростни нападки, на пълно отрицание, достигащо до демонизиране на личността